

งานสาร ศิลป์ช่าง

ปีที่ ๗ เล่ม ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

เจดีย์สง เมืองสโฆทัยเก่า

สารบัญ

ปีที่ ๗ เล่ม ๖

พฤศจิกายน

พ.ศ. ๒๔๗๖

ภาคศิลปวิทยาการ

สุภานิตานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	หน้า	๑	
สาส์นสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรฯ กับสมเด็จพระกรมพระยาคำรงฯ	,,	๓	
สุริยพันธ์ พระยาศรีสุนทรโวหาร	,,	๓๓	
ศิลปสงเคราะห์ ... นายศิลป์ พีระศรี แต่ง พระยาอนุমানราชชน แปล	,,	๓๕	
บทความเรื่องไทย ตอน ๗ พ.ท. หลวงรณสีทธิพิชัย	,,	๔๘	
มูลเหตุจัดตั้งกรมตำรวจนครเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐	พระยามหาอำมาตยาธิบดี	,,	๕๕
ตำราเครื่องต้นเครื่องทองแต่โบราณ	,,	๖๐	
บทความเรื่องความรักระหว่างเพศ พ.ท. หลวงรณสีทธิพิชัย	,,	๖๓	
สวด	ปริกา ศรีชลาลัย	,,	๖๕
การแข่งขันศิลปะระหว่างชาติประเภทปฏิมากรรม	เขียน ยมศิริ	,,	๗๖
จดหมายเหตุงานพระบรมศพ	ยม ชื่นทงขางกูร	,,	๘๒

ภาคกิจการกรมศิลปากร

เอกสารประวัติศาสตร์ เรื่องพระกัลปนาวัด	จังหวัดพัทลุง		
... ..	น้ำ ทองคำวรรณ อ่าน	,,	๘๒

Vārasān Silpākon

Vol. 7

November, 1953

No. 6

1. Saying. By King Rāmā VI. page 1
2. "Sān Somdet." (Letters between Their late Royal Highnesses Prince Damrong and Prince Naris.) page 3
3. "Suriyaphan" - a Story in Verse, Part XX.
By Phya Sri - sunthon - vōhān. page. 33
4. An Aid to Arts, an English - Siamese glossary. By Silpa Phirasri.
Translated By Phya Anumān Rāchathon. page 39
5. The Story of the Thai. By Lieut - Col. Luang
Rona - sithi - phichai. page 48
6. How the Department of Gendarmes of Thailand is formed.
By Phya Mahā Amātyādhībodi. page 55
7. A Treatise of the King's Royal Robes in Ancient Times. page 60
8. On erotic sayings in Thai literature. By Licat - Col. Luang
Rona - sithi - phichai. page 63
9. A Critical Study on the meaning of Thai word: "Saad."
By Prida Srijalālaya. page 69
10. International Sculpture Competition. By Khien Yim - Siri. page 76
11. An Account of the Royal Cremations. By Yim Panthyānkun. page 82
12. A Historical Document relating to Grant of Land to a certain
Monastery in Phathalung Province. page 92

เอกสารประวัติศาสตร์

เรื่องพระกัลปนาวัต จังหวัดพัทลุง พ.ศ. ๒๒๔๒

นำ ของคำวรรณ ผู้อ่าน

[ต่อจากฉบับปีที่ ๑ เล่ม ๕ ตุลาคม ๒๔๘๖]

<u>ฉบับไทย</u>	<u>ฉบับเขมร</u>	<u>คำแปล</u>
คำรัสเห็นอเกล้า	คำรัสสือเล็อดยวง	คำรัสเห็นอเกล้า
เห็นอกรหม่อม		
สั่งแก่หลวงศรี	ผคำหลวงศรี	สั่ง (แก) หลวงศรี
ภูริปรัชญาธิราช	ภูริปรัชญาธิราช	ภูริปรัชญาธิราช
เสนาบดีศรีสา	เสนายัคคีศรีสา	เสนายัคคีศรีสา
ลักษณะให้เขียน	ลักษณะทเดว็อ	ลักษณะให้ทำ
พระคำราพระกัลป์	ทังปะกาลปา	คำราพระกัลป์
นาพระราชอุทิศ	ณาปะราชอุทิศโมก	นาพระราชอุทิศไว้
พระราชทานไว้		
สำหรับพระศาสนา	สัมทปะศาสนา	สำหรับพระศาสนา
ให้คงโคย	ทคงโคย	ให้คงโคย
คำรา	เค็มปะกาลปาณา	เค็มพระกัลป์นา
บรรพกษัตริราช	บรรพกษัตริราช	บรรพกษัตริราช
อุทิศเป็นพระกัลป์	อุทิสโมกซาปะกาล	อุทิศไว้เป็นพระกัลป์
นาไว้แต่ก่อน	ปาณาอ๊าพิ	ปนาแต่ก่อน

ฉบับไทย	ฉบับเขมร	คำแปล
แลให้ขี้กตราไว้ เป็นค่านัยแทน ไปเมื่อหน้า	นุขขี้กตราโมก ชาค่านัย (คเนาะ) เจียรเทา	และให้ขี้กตราไว้ เป็นค่านัยแทน ไปเมื่อหน้า
แลในลักษณอักษร	ฉาสารคึกกา	ในสารฎีกา
ตำราพระกัลปนา	ตำระกาลปาณา	ตำราพระกัลปนา
บุรพกษัตราธิราช อุทิศไว้วัน วันพฤษหัย เกอนสีย ชนสียคำ	บุรพกษัตราธิราช อุทิสโมกเนาะ กพฤษหัย แขภททบ มวดยคยเกก	บุรพกษัตราธิราช อุทิสวัน ณ วันพฤษหัย เกอนสีย ชนสียคำ
จอนักสัตว์	ฉนำจอนักสัตว์	บจอนักสัตว์
โทศก จังพระ	โทศก เทียบะ	โทศก จังพระ
ศรีสรรเพชญ	ศรีสรรเพชญ	ศรีสรรเพชญ
สมเด็จบรม	สเด็จพระบรม	สมเด็จบรม
ขพิตร เสก	ขพิตรเสก	ขพิตร เสก
ในอินัง	คองนาปะอินัง	ประทัย ณ พระที่นั่ง
สวรรคมฤค	สวรรคมฤค	สวรรคมฤค
โดยทักสิน	โดยทิสทักสิน	โดยทิสทักสิน
กุสุมมหาปราสาท	กุสุมมหาปราสาท	กุสุมมหาปราสาท
พระราชมนเทียร	ปะราชมนเทียร	พระราชมนเทียร
ในวังพระ	กำลังวังเนาะปะ	ในวังพระ
ข้างตรา จังพระศรี	ข้างตรา เทียบะศรี	ข้างตรา จังพระศรี
ภริษณัฎฐาธิราช	ภริษณัฎฐาธิราช	ภริษณัฎฐาธิราช
เสนาบดีศรีสา	เสนาบดีศรีสา	เสนาบดีศรีสา

<u>ฉบับไทย</u>	<u>ฉบับเขมร</u>	<u>คำแปล</u>
ลักษณะ นำพุทธ ฎีกาแดงคำไท ในชคาค แผ่นนี้	ลักษณะ นำคึกา แดงชาคำเสียม เนาถำลึงกคาสหาย ถำนำคชหมำคมย	ลักษณะ นำฎีกา แดงเป็นคำไท ในกระทาย แผ่นหนึ่ง
ขงคมทูลพระ กรรณาแคะส้มเก บรมขพิตร โดยสารฎีกาแปล เป็นคำพช พุทธ ฎีกาส้มเกบรม ขพิตร	ขางคมทูลปะ กรรณาส้มเก บรมขพิตร	ขังคมทูลพระ กรรณา ส้มเก บรมขพิตร
พระพุทศศรีสิง บรมขพิตร ให้ ทูลพระกรรณาแ คะส้มเกขพิตร	ปะ (พุทศศรี) สิง บรมขพิตร ท ทูลปะกรรณา ส้มเกบรมขพิตร	พระพุทศศรีสิง บรมขพิตร ให้ ทูลพระกรรณา ส้มเกบรมขพิตร
พระพุทศเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงทศพิทราช ธรรม ถวายพระ	ปะพุทศเจาเนาถยวง ทรงทศพิททราช ธรรมมถวายปะ	พระพุทศเจ้าอยู่หัว ทรงทศพิทราช ธรรม ถวายพระ
สาสนา อาราม ณเมืองนครแล เมืองพัทลุง แล เมืองอินชินแก่ คณป่าแก้ว วัค เขียนวัคสทั้ง	สาสนา อาราม ศุกณครน ศุกพาทลึงน ศุกเถลึง คณป่าแก้ว วัค เขียนวัคสทั้ง	ศาสนา อาราม เมืองนครและ เมืองพัทลุง และ เมืองชน คณป่าแก้ว วัค เขียนวัคสทั้ง

ฉบับไทย

หัวเมืองพัทลุง
 เป็นอารามสองร้อย
 เก้าสิบอาราม
 นั้น แลสัมเภา
 พระพนรัตนราช
 แต่พระองค์นคร
 ให้ทูลพระกรุณา
 แด่สัมเภาบรม
 ยพิตรพระบรม
 ราชาธิราช แลให้
 ตรา
 พระราชโองการ
 ออกไปเข็กเชิง
 กุฎีศิลาขาม ข้ำ
 ไปรดคนทาน ๆ
 พระกัลปนา
 ออกจากขุนมน
 นาย โดยบรรพ
 กษัตราอทิศไว้
 แต่ก่อนนั้นให้
 คงโดยขามชัย
 นายสามจอม แล
 คำราพระราชโอง
 การออกไปเข็ก

ฉบับเขมร

ถยวงศุกพาทลุง
 ซาอารามแกสเพียร
 ปรายวรคยอาราม
 เนาะ นุสเภา
 ประพลรัตนราช
 ตปะองค์นคร
 ททูลประกรุณา
 บรมม
 ยพิตรประบรมม
 ราชาธิราชหมาณปะ
 ติรมาน
 ประราชองค์การ
 เทาเข็กเชิง
 กุฎีศิลาขามข่ม
 ไปรดคนักทาด
 ประกาลปาณา

คำแปล

หัวเมืองพัทลุง
 เป็นอารามสองร้อย
 เก้าสิบอาราม
 นั้น และสัมเภา
 พระพนรัตนราช
 แต่พระองค์นคร
 ให้ทูลพระกรุณา
 บรม
 ยพิตร พระบรม
 ราชาธิราช ให้มีพระ
 คำรา มี
 พระราชโองการ
 ไปเข็กเชิง
 กุฎีศิลขาล ข้ำ
 ไปรดคนทาน
 พระกัลปนา

ฉบับไทย	ฉบับเขมร	คำแปล
<p>เชิงกุกีลยาญ ข้าไปรตคนทาน ๆ พระกัลปนา อันสรักพรตไป อยู่ด้วยทุกคน มุนนายสย^(๑)อเลอ ให้พระครุศรีสัต ธรรมราชรุจิโดย ตำราพระราชโองการ ให้เล็ก^(๒)พระสาสนา อารามทั้งหลายนั้น ทอปรักหักพัง แลทำ^(๓)มาณรายนัน ถวายพระราชกุศล แล (ไป^(๔)มี) สำเรจ แลจวนงานพระ ราชสงคราม เล็ก พระสาสนามีแล้ว แลมีหนังสือ เจ้าพญารามณรงค์ แลเจ้าพญาเมือง นครศรีธรรมราช เจ้าพขุนหลวง</p>	<p>อันลักพรักเทา เนาคบทททุกขุน มุนนายสยอเลอ หะครศรีสัต ธรรมมราชรุจิโดย ตำราราชองการ หยุณปะสาสนา อารามมโองเนาะ นุทอปรักหักภาง นุถวอมาณรายเนาะ ถวายปะราชกุศล นุเทามาณสำเรจ นุจรวงานปะ ราชสงครามมยุณ ปะสาสนามาณเสเรจ นุมาณ (ตรา) เจาพญารามมณรงค์ นุเจาพญาศุก ญครศรีธรรมมราช เจาพขุนหลวง</p>	<p>อันชักพรตไป อยู่ด้วยทุกคน มลนายสยอะเลอ ให้พระครุศรีสัต ธรรมราชรุจิ โดย ตำราพระราชโองการ ให้บุรณะพระศาสนา อารามทั้งหลายนั้น ท่ปรักหักพัง แลจะทำมาณรายนัน ถวายพระราชกุศล แลจะมีสำเรจ แลจวนงานพระ ราชสงคราม บุรณะ พระศาสนามีแล้ว แลมีตรา เจ้าพระยารามณรงค์ แลเจ้าพระยาเมือง นครศรีธรรมราช เจ้าพอขุนหลวง</p>

(๑) สบอเลอ=ทุกแห่ง (๒) เล็ก=ยก (๓) ทำมาณราย=ธัมมัตราช (๔) ไปมี=ไปมี คือ บมิ

ฉบับไทย	ฉบับเขมร	คำแปล
<p>เจ้าเมืองพัทลุง แลยกกระบัตมา ถึงเราว่า พระครู มารามคณปาแก้ว หัวเมืองพัทลุง ฉวักเขียนวักสัท เล็กพระศาสนา อารามไค้</p>	<p>เจ้าศุกพาททลุง นุยกษมขทรโมก คสเวธา ประครู มารามคณปาแก้ว ถวงศุกพาททลุง ฉวักเขียนวักสัท เล็กปะสาสนา อารามยาน</p>	<p>เจ้าเมืองพัทลุง แลยกกระบัตมา ถึงเราว่า พระครู มารามคณฆาแก้ว หัวเมืองพัทลุง ฉวักเขียนวักสัท เล็กพระศาสนา อารามไค้</p>
<p>๒๖ อาราม แลให้ทูล พระกรุณาถวาย พระราชกุศล แด สัมเฑชรรมบพิตร พระพุทธรเจ้าอยู่ หัว จึงมีพระ บันทูลให้คังโดย คำรายนุชชัยเคิม แลให้เร่งเล็กพระ ศาสนาอันไปมี แล้วจงบริบูรณ บัตันให้พระครูศรี สัตถรรวมราชรุ ออกไปเล็กพระ</p>	<p>ภวคยปรามย อารามทูล ปะกรุณาถวาย ปะราชกุศล สัมเฑชรรมบพิตร ปะพุทธรเจ้าเนา ถวง เทย ยานทูลทง คัรนุชชัยเคิม นุทเรงขณปะ ศาสนาอันเทมาณ เสรจงบริบูรณ ยักเนาะหปะครูศรี สัตถรรวมราชรุ จวนเทายขณปะ</p>	<p>ยสัทท อาราม ให้ทูล พระกรุณาถวาย พระราชกุศลแด สัมเฑชรรมบพิตร พระพุทธรเจ้าอยู่ หัว จึง บันทูลให้คัง คำราและบัญญัติเคิม และให้เร่งบูรณะพระ ศาสนาอันยมี แล้วจงบริบูรณ บัตันให้พระครูศรี สัตถรรวมราชรุ ออกไปบูรณะพระ</p>

<u>ฉบับไทย</u>	<u>ฉบับเขมร</u>	<u>คำแปล</u>
สำนัก อารามวัด มารามคณป่าแก้ว วัดเข็ญนวัดสัง หัวเมืองพัทลุง และอารามอนชน แก่คณป่าแก้ว จังหวัดในเมือง นครแลอาราม อยุ่จังหวัดชนแก เมืองพัทลุง	สำนักอารามวัด มารามคณป่าแก้ว วัดเข็ญนวัดสังทาง ถวงศุกพัทลุง นุอารามเถลิง คณป่าแก้ว รางหวัดคณาศก นครนุอาราม เนางางหวัดเถลิง ศุกพัทลุง	สำนัก อารามวัด มารามคณป่าแก้ว วัดเข็ญนวัดสัง หัวเมืองพัทลุง และอารามชน คณป่าแก้ว จังหวัดในเมือง นคร และอาราม อยุ่จังหวัดชน เมืองพัทลุง

[ยังมีต่อ]